

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **B. Š.**, bývajúceho v Ž., proti žalovanej **K. L.**, bývajúcej v T., zastúpenej JUDr. V. K., advokátom v M., **o vypořádanie majetkového podielu v bytovom družstve**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 7 C 167/2003, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. mája 2009 sp. zn. 9 Co 120/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 14. mája 2009 sp. zn. 9 Co 120/2009 **zrušuje** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin v poradí tretím rozsudkom z 11. decembra 2008 č.k. 7 C 167/2003-285 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 195 524,-- Sk (6 490,21 Eur) so 16,5 % úrokom od 1.6.2003 do zaplatenia, všetko do 3 dní, z titulu vyrovnania členského podielu v bytovom družstve, keď predchádzajúcimi rozhodnutiami vo zvyšku návrh zamietol. V rovnakej lehote uložil žalovanej povinnosť zaplatiť právnomu zástupcovi žalobcu náhradu trov konania v sume 86 740,-- Sk (2 879,24 Eur) a to s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 14. mája 2009 sp. zn. 9 Co 120/2009 na odvolanie žalovanej rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 227,72 Eur na účet advokáta, do troch dní. V plnom rozsahu sa stotožnil s rozhodnutím prvostupňového súdu a jeho odôvodnením, na ktoré ako presvedčivé poukázal. Konštatoval, že žalovaná ani v priebehu odvolacieho konania neuviedla nové skutočnosti, ktorými by sa pri rozhodovaní vo veci nezaoberal súd prvého stupňa, týkajúce sa započítania vzájomných pohľadávok. Uviedol, že nemôže byť na ujmu

účastníka, voči ktorému návrh smeruje skutočnosť, že veriteľ nevyužil svoje právo dané mu zákonom a neuplatnil pohľadávku v zákonom stanovenej lehote, lebo v takom prípade by bol žalobca ukrátený na svojich právach vzniesť námietku premlčania. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalovaná. Žiadala ho zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť z dôvodu, že konaním odvolacieho súdu jej ako účastníčke konania bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci spočíva v tom, že súd prvého stupňa neakceptoval započítanie jej pohľadávok voči žalobcovi, nakoľko ich považoval za premlčané, hoci v okamihu stretu pohľadávok premlčané neboli a tiež v tom, že priznal žalobcovi 16,5 % úrok z omeškania od 1. júna 2003, pričom nebolo možné priznať úrok z omeškania pre neexistenciu omeškania ako základného predpokladu vôbec pre vznik nároku na úroky z omeškania aj s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 117/1999. Odňatie možnosti konať pred súdom spočívalo v tom, že jej nebolo doručené vyjadrenie žalobcu k jej odvolaniu proti rozsudku súdu prvého stupňa, takže nemala možnosť sa s tam uvedenými tvrdeniami vysporiadať a odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými jej tvrdeniami, ktoré sú obsahom odvolania. Doplneným podaním žiadala odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku.

Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Ak dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, je prípustné len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Napokon, dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného vo veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Žalovanou napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1, 3 O.s.p., pretože ním bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd v ňom nevyslovil prípustnosť dovolania a nepredchádza mu ani rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým by bol odvolací súd viazaný.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných vád vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Z vymenovaných procesných vád je v dovolaní výslovne namietaná vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., t.j., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť pred ním konať.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Žalovaná namietala porušenie práva na spravodlivý proces tým, že jej nebolo doručené vyjadrenie žalobcu k jej odvolaniu proti rozsudku súdu prvého stupňa.

V zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

Z obsahu spisu vyplýva, že k odvolaniu podaného žalovanou proti rozsudku súdu prvého stupňa (č.l. 293 – 295) doručeného žalobcovi (prostredníctvom zástupcu) 9. februára 2009 podal tento písomné vyjadrenie z 19. februára 2009 (č.l. 304), ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené (osobne) v ten istý deň v dvoch vyhotoveniach (vyjadrenie spracoval jeho právny zástupca JUDr. K. Ž.), pričom zo spisu vyplýva, že toto nebolo doručené žalovanej, pretože oba exempláre sa nachádzajú v spise.

Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces. Keďže v danej veci vyjadrenie žalobcu nebolo doručené žalovanej, treba konštatovať, že v tejto súvislosti nebolo možné odvolacie konanie považovať za spravodlivé. Preto dovolací súd dospel k záveru, že došlo k porušeniu základného práva dovolateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 335/06), v dôsledku čoho bola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Procesná vada podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok

krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O.s.p.). Vzhľadom na dôvod zrušenia sa nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. októbra 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová